

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Compositie

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 21 september 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op 18 juni 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Compositie. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voerschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Almere een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

Op De Compositie zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat het aanbod voor de peuters past bij wat zij nodig hebben. Zij hebben naast het vve-aanbod nog een extra aanbod voor woordenschat om de kinderen zodoende een zo goed mogelijke start op de basisschool te geven. Hierin werken zij samen met de leraren van groep 1 en 2. Daarnaast vinden wij het goed dat de locatie haar eigen kwaliteit onderzoekt. Zij beschrijft niet alleen wat zij doet, maar ook waar het nog beter kan en plant vervolgens verbeteracties.

Wat kan beter?

Er kunnen ook nog dingen beter. De locatie heeft nog niet vastgesteld wat de voorschoolse educatie op moet leveren. Daarom kan zij ook nog niet vaststellen of zij tevreden is met de resultaten na twee jaar voorschool en of dit voldoende is om met succes op de basisschool te starten. Ook de gemeente vraagt hierover geen gegevens op en heeft hiervoor geen doelen gesteld.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

**Kinderopvangorganisatie: Go!
Kinderopvang**

LRK-nummer: 232250303

Totaal aantal doelgroeppeuters: 16

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op De Compositie.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het

onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Compositie.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie van De Compositie is op de meeste onderdelen van voldoende niveau. Maar het aanbod van de voorschool vinden wij goed. De pedagogisch medewerkers hebben zich, samen met de leraren van de kleuters, geschoold om de kinderen extra woordenschat bij te brengen. Zij voeren dit programma ook uit. Tegelijkertijd zien wij mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit. Dit geldt vooral voor het vaststellen van wat de voorschoolse educatie op zou moeten leveren. Hierover kan de houder zich dan vervolgens verantwoorden aan de gemeente. Ook het ontwikkelen van doorgaande lijnen tussen de partners in de Brede School Combinatie kan sterker.

Context

De Compositie maakt deel uit van de Brede School combinatie De Compositie. Hierin zitten ook basisschool De Compositie, een kinderdagverblijf en een bibliotheek. De school staat in een multiculturele wijk.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft in januari 2017 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op De Compositie.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			✓
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Extra woordenschaataanbod samen met de vroegschool

Het aanbod waarderen wij als goed omdat de voorschool een extra aanbod heeft om de woordenschatontwikkeling te vergroten. De Compositie biedt voor peuters een integraal aanbod wat zich richt op de brede ontwikkeling van kinderen. Er is speciale aandacht voor taalontwikkeling omdat veel kinderen met een taalachterstand op de voorschool starten. Voor deze kinderen maakt de voorschool aanvullend gebruik van een woordenschatprogramma wat ook in gebruik is op de vroegschool. De inrichting van de ruimte is zodanig dat de kinderen de woorden van het thema in speelse situaties kunnen oefenen. Er is sprake van een rijke leeromgeving waarbij snel duidelijk is wat het actuele thema is. Veel werkjes van de kinderen en voorwerpen die met het thema te maken hebben zijn voor de kinderen zichtbaar in het lokaal. De voorschool stemt de thema's aan het begin van het jaar af met de vroegschool om zo een doorgaande lijn te verzorgen, aangezien de vroegschool met een andere methode werkt. De afsluiting van de thema's is waar mogelijk in samenwerking met de vroegschool maar altijd samen met ouders.

Nauwkeurig volgen en bespreken van de ontwikkeling

Wij waarderen de zicht op ontwikkeling als voldoende omdat de Compositie toont dat pedagogisch medewerkers vanaf de eerste dag van kinderen op de groep, de ontwikkeling observeren en de gegevens hierover dagelijks vastleggen in een volgsysteem. Na zes weken bespreken zij met ouders de eerste ontwikkelingen en nemen vervolgens op de leeftijd van 2,9 en 3,9 jaar de Peuterestafette af. Met ouders is er nauw contact, zij krijgen tijdens de eerste intake een account waardoor zij de ontwikkeling van hun kind thuis in kunnen

zien, naast foto's en beschrijvingen van de pedagogisch medewerkers. Dagelijks krijgen ouders ook een terugkoppeling van hoe de dag op de speelzaal is verlopen en, indien nodig, maken pedagogisch medewerkers een afspraak voor een gesprek. Hier is aanleiding toe als de ontwikkeling niet volgens verwachting verloopt. Voor deze kinderen plannen de pedagogisch medewerkers extra tijd in voor begeleiding en bespreken de ontwikkeling met de leidinggevende of de vve-coach die regelmatig op de groep komt voor observaties en kindbesprekingen. Tenslotte bespreken de pedagogisch medewerkers drie keer per jaar de kinderen met een medewerker van JGZ. In ieder geval alle vve-kinderen maar ook de overige kinderen waar zorgen over zijn. Omdat de pedagogisch medewerkers pas sinds enkele maanden met het volgsysteem werken, zijn ze nog zoekend naar het optimale gebruik ervan. Wel geven ze aan te weinig informatie in te kunnen vullen over de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Hier houden ze een logboek van bij.

In een veilige omgeving spelend leren

Ook het pedagogisch-didactisch handelen in de groep waarderen wij als voldoende. Op basis van alle verzamelde en geanalyseerde informatie, stellen pedagogisch medewerkers het juiste aanbod vast voor de verschillende kinderen en begeleiden hen op niveau. Zij zorgen ervoor dat voor alle ontwikkelingsgebieden aandacht is en stimuleren de kinderen tot actief taalgebruik tijdens het speel-werken en de kringactiviteiten. Zij geven de kinderen de mogelijkheid van elkaar te leren en hebben aandacht voor de sociale competenties van kinderen.

Extra ondersteuning waar nodig

Wanneer de pedagogisch medewerkers de verwachting hebben dat zij een kind niet voor het vierde jaar op het verwachte niveau kunnen brengen, hebben zij verschillende mogelijkheden om extra ondersteuning te verzorgen voor het betreffende kind. Allereerst zullen zij jeugdzorg inschakelen om het kind samen te bespreken. Ook een observatie op de groep van een externe hulpverlener is mogelijk. Uiteindelijk zal dit leiden tot een kindplan waarin opgenomen wordt welke hulp het kind nodig heeft en wie dit uit zal voeren. Zo worden kinderen doorverwezen naar logopedisten maar ook is er de mogelijkheid tot verwijzing naar de 'taalschool'. Hier krijgen kinderen extra en intensieve taalondersteuning met als doel uiteindelijk weer in te stromen op het regulier basisonderwijs. De pedagogisch medewerkers hebben geen contact met deze externen maar informeren bij ouders hoe de hulp verloopt. Hierin kan de voorschool zich nog verbeteren door ook zelf contact te onderhouden met externe hulpverleners om de hulp te evalueren. Wel brengen zij kinderen in bij het zorgoverleg als zij vermoeden dat ouders zorg mijden.

Samenwerking met partners maar nog geen doorgaande lijn

De samenwerking is voldoende omdat de voorschool met behulp van samenwerkingspartners de kinderen een brede ontwikkeling biedt. De voorschool maakt deel uit van de Brede School de Compositie waarin ook een basisschool gevestigd is, een kinderdagverblijf, tussenschoolse- en naschoolse opvang, een speelzaal en een bibliotheek. Veel kinderen stromen door naar de inpandige basisschool. Samen met de vroegschool oriënteren de pedagogisch medewerkers zich nu op het gezamenlijk gebruik van verteltassen. Naast de partners binnen de Brede School, zijn ouders belangrijke partners. De voorschool zoekt dan ook al bij de intake naar samenwerking en betreft ze bij de gang van zaken op de locatie. Voor ouders zijn er opvoedthema's die door Oké Punt worden georganiseerd en waar de voorschool ouders naar verwijst. Bij de overdracht naar de basisschool is sprake van een warme overdracht voor alle kinderen met de intern begeleider van de school. Hierbij worden alle ontwikkelingsaspecten van het kind besproken en kan de school het digitaal dossier inzien. Toch kan de voorschool zich nog verbeteren. Zo gebruikt de school een ander leerlingvolgsysteem en is er nog weinig sprake van een doorgaande lijn in het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

Geen criteria voor te bereiken resultaten

Deze standaard kan nog beter ontwikkeld worden. De Compositie volgt de voortgang van de peuters goed en gaat na of de groei naar verwachting is. De voorschool stelt zich als doel dat de kinderen goed mee moeten kunnen komen in groep één, en gebruikt hiervoor een volgsysteem. De voorschool formuleert als doel het op niveau brengen van al deze doelen per ontwikkelingsgebied. Dit doel is, gezien de achterstand waarmee de kinderen op de voorschool starten, niet realistisch. De voorschool kan dit verbeteren door de achterstand in kaart te brengen per peuter en te bepalen wanneer deze ingelopen kan zijn. Hiermee stelt de voorschool vast welke effecten zij bereikt met de inspanningen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			✓
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Systematische evaluatie van eigen kwaliteit

De kwaliteitszorg waarderen wij als goed. Dit omdat de voorschool beschikt over een kwaliteitszorgsysteem waarbij er op basis van een zelfevaluatie, verbeteracties worden vastgesteld voor de volgende periode. Deze zelfevaluatie bevat niet alleen een beschrijving van wat er op de locatie gebeurt maar ook een beoordeling van de eigen kwaliteit. De voorschool bestaat pas enkele maanden waardoor deze eerste zelfevaluatie als een nulmeting moet worden gezien en er nog geen evaluaties hebben plaatsgevonden op de verbetermaatregelen. Onderdeel van de zelfevaluatie zijn onder andere het pedagogisch klimaat, de organisatorische voorwaarden, differentiatie en afstemming, samenwerking en leerstofaanbod. De zelfevaluatie kan nog aan kracht winnen door ook doelen voor resultaten hierin op te nemen alsmede de tevredenheid van ouders hierin te betrekken.

Verantwoording aan de houder maar niet aan de gemeente

De Compositie verantwoordt zich aan de houder Go Kinderopvang! Hiertoe worden regelmatig gesprekken gevoerd en de verplichte documenten als protocollen en het pedagogisch beleidsplan doorgenomen. Daarnaast fungeert ook de zelfevaluatie als verantwoordingsdocument naar de houder. Naast de dialoog die de pedagogisch medewerkers en de locatieleider voeren met de houder, is er ook sprake van verantwoording en dialoog naar ouders en de overige samenwerkingspartners. Naar de gemeente verantwoordt de voorschool zich met name cijfermatig; de gemeente vraagt geen andere kwaliteit- en resultaatgegevens op. Hierin is nog verbetering nodig.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

We zijn verheugd met dit positieve rapport. Met name de score “goed” op Aanbod en Kwaliteitszorg zijn mooie beoordelingen. Dit laat zien dat we op de goede weg zijn wat betreft deze VVE-aspecten.

In het rapport zien we ook nog wel verbeterpunten. Zoals aangegeven in het gesprek met de inspecteur kan de inhoudelijke afstemming met de school nog wel geïntensiveerd worden. Nu de afstemming op thema's is gerealiseerd kan verdere verdieping plaats vinden met betrekking tot onderwerpen zoals de doorgaande ontwikkellijn en ouderbetrokkenheid. Het borgingsdocument van de gemeente Almere en de gezamenlijke gesprekken daarover geven de mogelijkheid deze verbinding verder aan te halen.

Wat betreft de beoordeling “kan beter” bij het onderwerp OR: ontwikkelingsresultaten, zijn we een andere mening toegedaan. Sinds dit schooljaar volgen we onze peuters met het kindvolgsysteem “inzichtelijk”. Middels dit systeem brengen we de ontwikkelingsresultaten voor elk kind, aan de hand van de SLO doelen, verdeeld in 3 leeftijdscategorieën, in kaart. Er zijn duidelijke doelen per leeftijdscategorie geformuleerd. Dit wordt aangegeven middels kleuren zodat er inzicht is in waar de kinderen zouden moeten staan, ten opzichte van de leeftijd die de kinderen hebben. Aan het einde van de 3^e categorie zijn de kinderen klaar voor het basisonderwijs. Het op niveau brengen van al deze doelen per ontwikkelingsgebied is het einddoel voor onze peuters. We denken dat we daarmee wel voldoen aan de gestelde eis met betrekking tot het in kaart brengen van de ontwikkelingsresultaten. De beoordeling “voldoende” zou ons inziens beter passende zijn.

Tenslotte stelt de inspecteur dat er nog winst te behalen valt in te maken prestatieafspraken én inhoudelijke verantwoording op deze afspraken naar de gemeente. GO! Kinderopvang heeft een eigen werkwijze ontwikkeld voor het monitoren van de kwaliteit van de VVE-uitvoering. Dit noemen we de “kwaliteitskalender”. Deze is al enkele jaren standaard werkwijze op de VVE-vestigingen in Lelystad. Hierin monitoren we onze kwaliteit op de onderdelen beredeneerd handelen, ontwikkelingsgericht werken, speelleeromgeving, doorgaande lijn en ouderbetrokkenheid. Voor Almere is het de bedoeling deze in 2019 in te voeren. De uitkomsten van deze monitoring zullen gebruikt worden voor interne kwaliteitsverbetering. Echter deze kunnen ook gebruikt worden voor een inhoudelijke verantwoording richting gemeente. GO! Kinderopvang denkt graag actief mee in de wijze waarop een dergelijke inhoudelijke verantwoording vorm kan krijgen.